

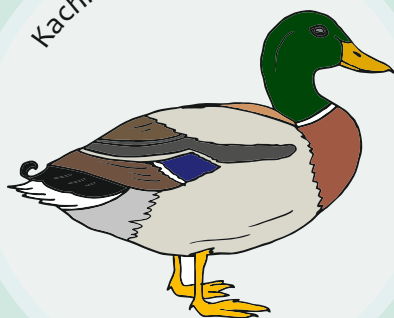
sestavila Lenka Pavelčíková | ilustroval Petr Pavelčík

Vyrobte si vlastní atlas rostlin, ptáčků, „poslů jara“ či jedlých plevelů, a vyrazte s dětmi objevovat svět.

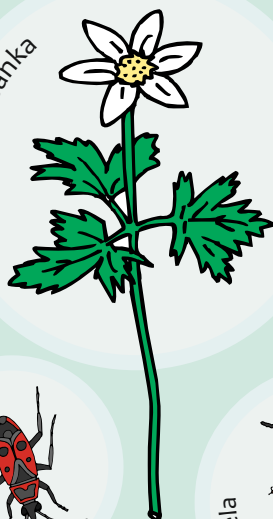
Co to tu leze? Co to tady roste? Co to támhle letí?

Přírodovědné DIY atlasy pro vaše zvědavé děti

Kachna

Sasanka

Modřelec

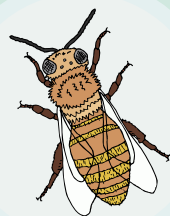
Šafrán

Ruměnice

Včela

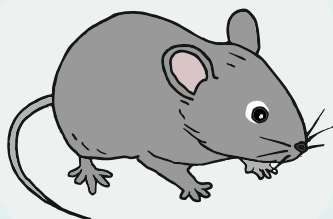
Čmelák

Talovín

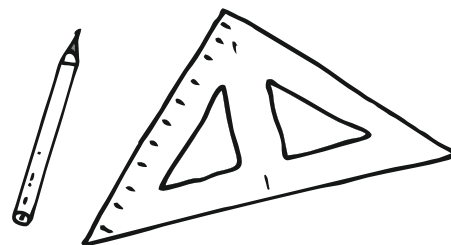
Myš

Sluněčko

Jak můžete klíče využít?

Pexeso

Tím, že si obrázky natisknete dvakrát, získáte tematické pexeso pro opakování. Kartičky můžete nechat černobílé, nebo si je společně vybarvit. Klíč „Stopy“ a „Stromy a plody“ naopak můžete nakopírovat jednostranně a hrát tak „párovací“ pexeso.

Pexeso v zahradě

Ke kartičkám s obrázky rostlin, které si děti vylosují, hledají v zahradě jejich reálné protějšky (rostliny) do páru.

Bystrý pozorovatel

Děti si nevybarvují obrázky dle fotografií a knížek, ale hledají rostliny a živočichy venku. Po jejich objevení si je bedlivě prohlédnou. Poté si dle reálných předloh své klíče vybarvují.

Jaro ožívá

S těmito klíči můžete vyrážet na pravidelné procházky do okolí. Budete vybarvovat jen ty kartičky, jejichž zástupce jste na procházce viděli. S postupujícím jarem se vám bude i plnit váš klíč. Pro lepší představu dětí o ožívající jarní přírodě, můžete kartičky vytisknout zvětšené na nástěnku, kde je také budete postupně společně vybarvovat. Starší děti si mohou na zadní stranu kartičky psát data prvních nálezů daných rostlin či živočichů, a kde je našli.

Babka kořenářka

U klíče „Bylinky I. a II.“ si můžete vytisknout jen první stranu s obrázky. Starší děti si pak samy vyhledávají, k čemu a jak se bylinky používají. Mohou si i zkusit vařit různé čaje, a na kartičky si psát poznámky o chuti těchto bylinek. Tím si informace lépe zapamatují.

Jedlé plevele v kuchyni

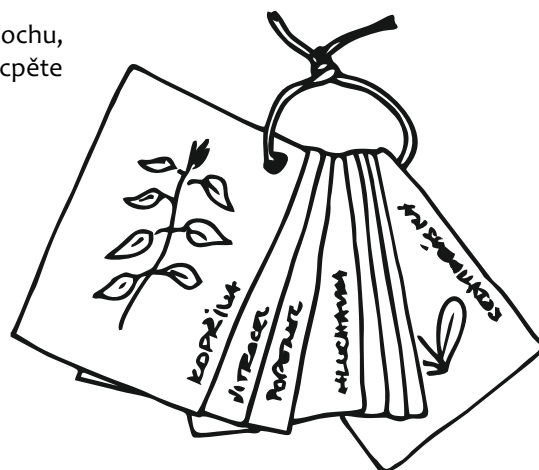
S tímto klíčem můžete objevit spoustu možností, jak si obohatit jídelníček. Bylinky si můžete dle klíče nasbírat a ochutnat čerstvě utržené. Děti si pak na zadní stranu kartičky zaznamenávají, jak jim jednotlivé bylinky chutnaly. Mladší děti si mohou kreslit usmívajícího se nebo mračícího se smajlíka. Tak si mohou jednoduše poznačit, jak jim bylinky chutnaly. Zkuste si jimi také ozdobit svačinku, nebo si udělejte jednoduchý bylinkový tvaroh. Stačí vám tvaroh, směs nasekaných čerstvých bylinek a trocha soli.

Ptačí pozorovatel

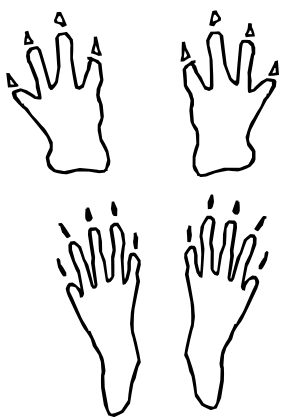
Při pozorování ptáčků na krmítku si můžete z klíče vybrat kartičky těch druhů, které k vám na krmítko zalétají. Ty si pak vylepte na okno, ze kterého na krmítko vidíte. Děti si tak mohou rychle určit pozorovaný ptačí druh.

Vodní badání

Pokud nemáte ve vaší blízkosti jezírko, rybník, potok či jinou vodní plochu, můžete si ji snadno vyrobit. Potřebujete velký květináč. Ten na dně ucpěte a natřete vodním sklem. Pak na dno nasype kamínky a trochu hlíny. Vložte velký kámen, který bude trčet až nad hladinu. Zasadte vodní rostliny a naplňte vodou. Hotové jezírko dejte do polostínu. Za pár dní můžete začít s dětmi pozorovat vodní živočichy, jako je larva komára, pijavice, okružák a další.

Veverka obecná

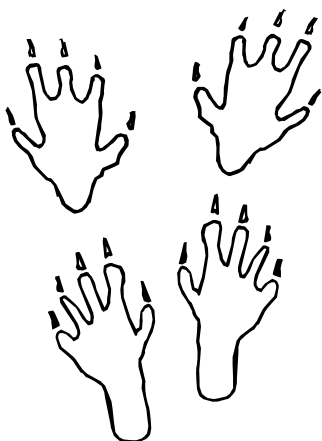
Kočka domácí

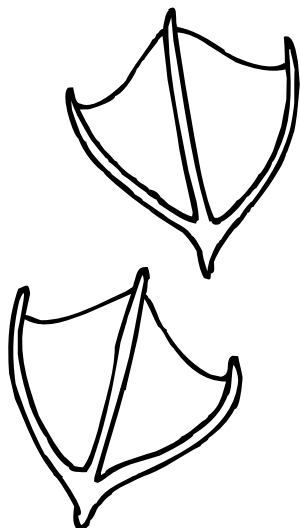
Pes

Ježek východní

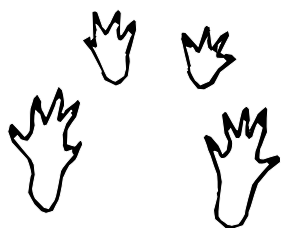
Kachna divoká

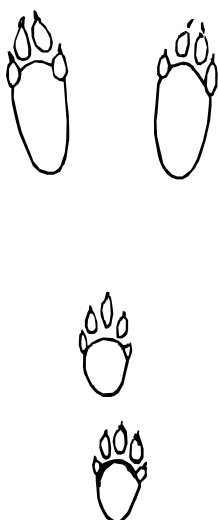
Kos černý

Myš domácí

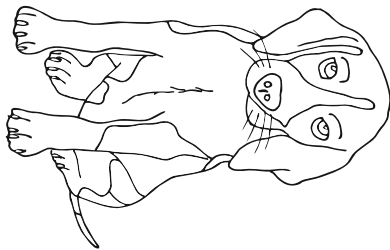
Zajíc polní

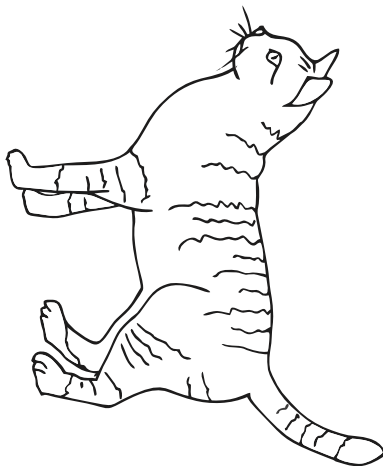
Kuna lesní

Pes

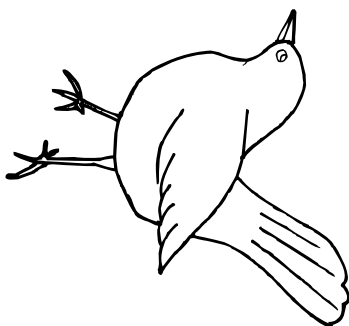
Kočka domácí

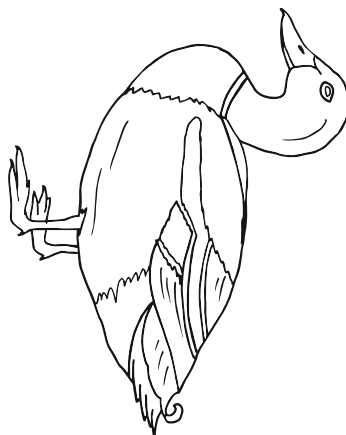
Veverka obecná

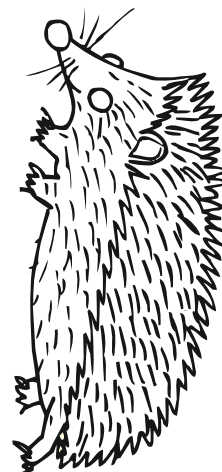
Kos černý

Kachna divoká

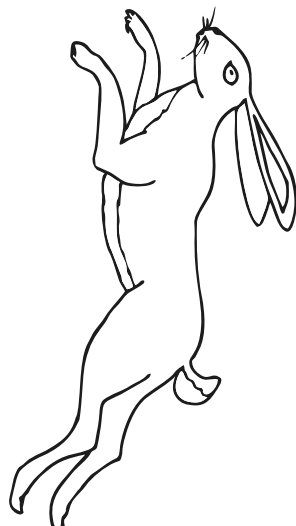
Ježek východní

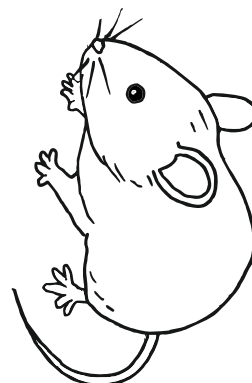
Kuna lesní

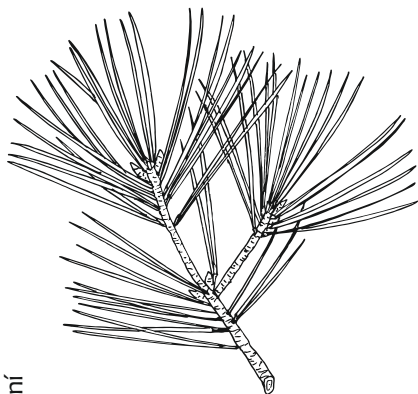
Zajíc polní

Myš domácí

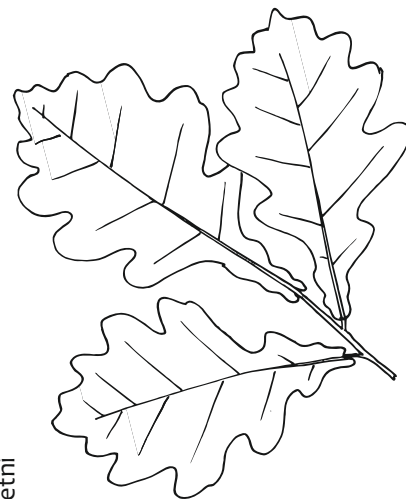
Borovice lesní

Buk lesní

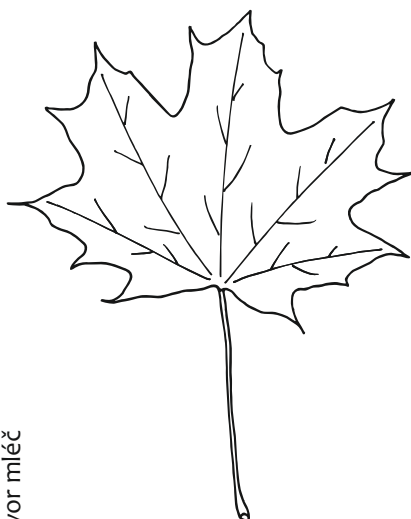
Dub letní

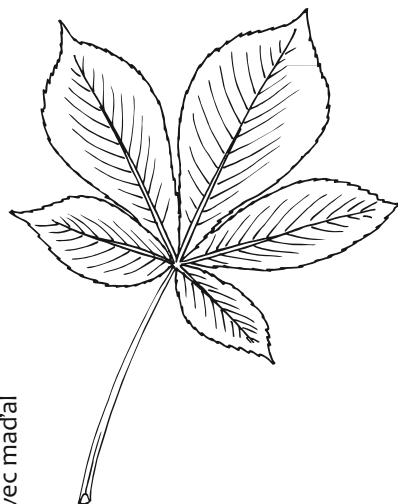
Jasan ztepilý

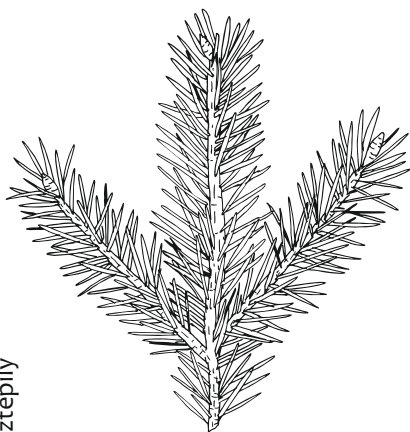
Javor mléč

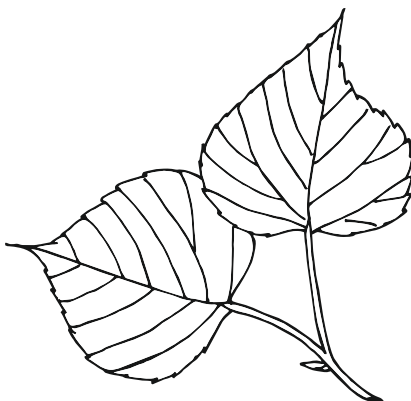
Jírovec maďal

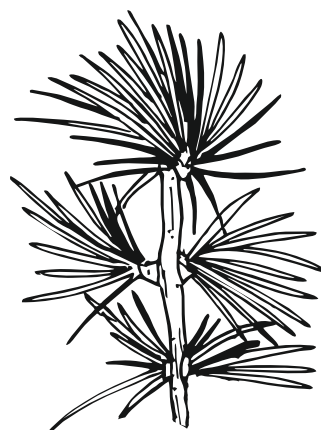
Smrk ztepilý

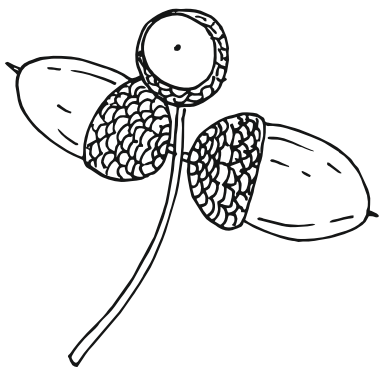
Lípa srdčitá

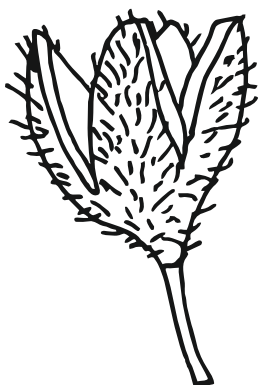
Modřín opadavý

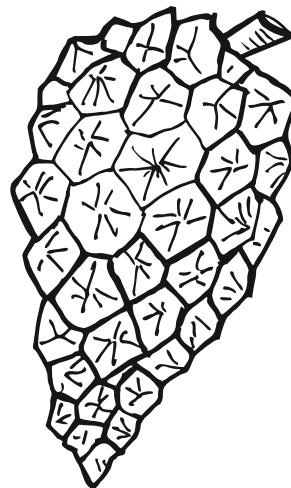
Dub letní

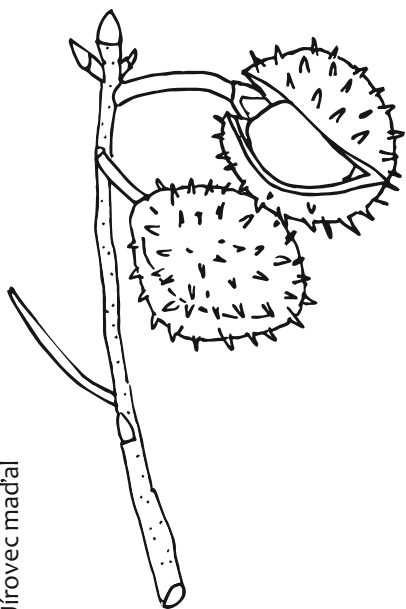
Buk lesní

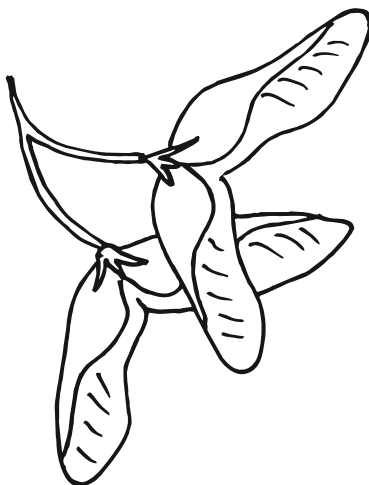
Borovice lesní

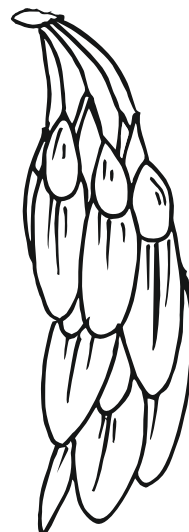
Jírovec maďal

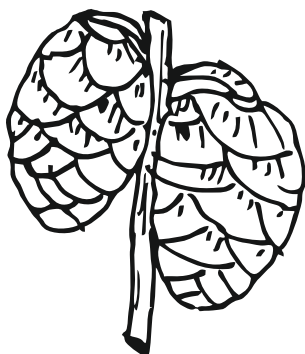
Javor mléč

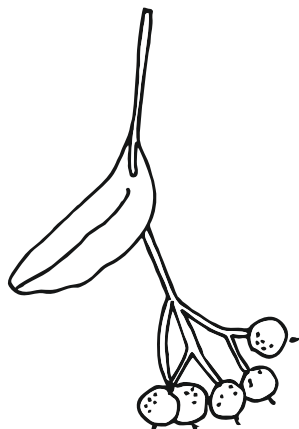
Jasan ztepilý

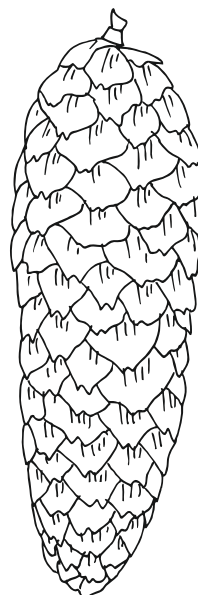
Modřín opadavý

Lípa srdčitá

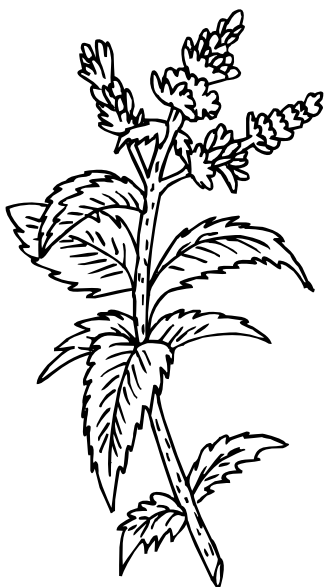
Smrk ztepilý

Šalvěj lékařská

Máta dlouholistá

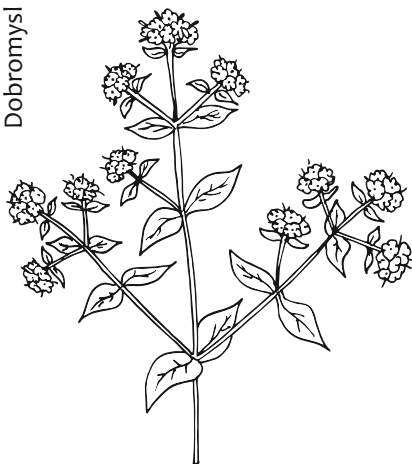
Měsíček lékařský

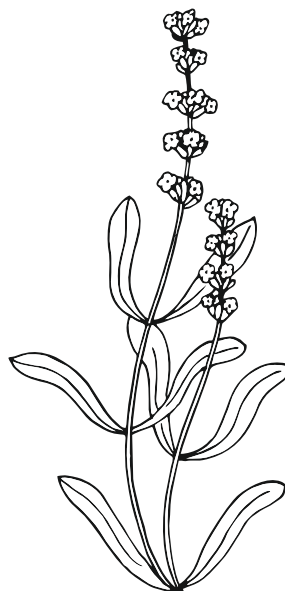
Růže šípková

Dobromysl obecná

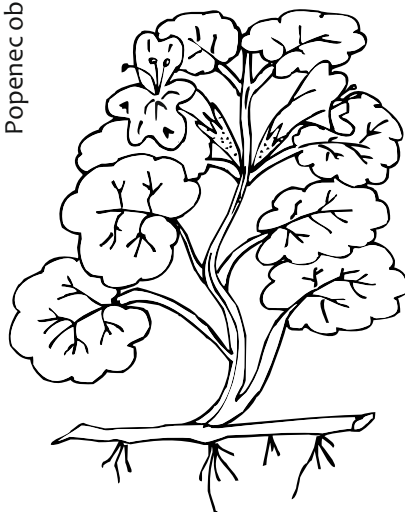
Levandule lékařská

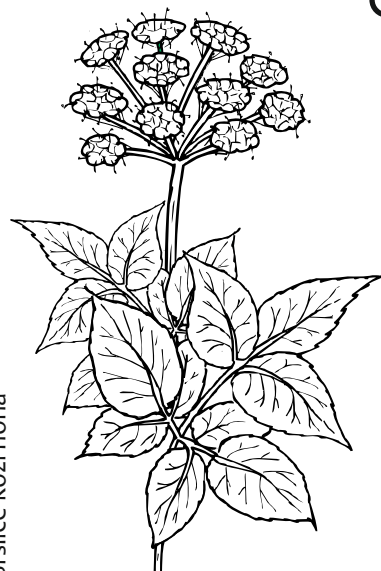
Česnek medvědí

Popenec obecný

Bršlice kozí noha

Bršlice kozí noha —

Použití: podpora látkové výměny, dna, křečové bolesti břicha, otoky, kašel, podpora trávení, revmatizmus, úporná rýma, a další

Jak: čaj, tinktura, odvar, v kuchyni (salát, polévky, špenát)

Levandule lékařská —

Použití: sedativum, bolesti hlavy, antibiotikum, nevolnost, nechutenství, průjem, nervové potíže, závratě, stres, popáleniny, akné, a další

Jak: čaj, tinktura, macerát, koupel, olej

Měsíček lékařský —

Použití: podpora krevního oběhu, pročištění organismu, povzbuzení trávení, kašel, nadměrné pocení, nechutenství, špatně hojící se rány, popáleniny, ekzém, a další

Jak: čaj, mast, tinktura, odvar, olej, v kuchyni (čerstvý i sušený)

Popenec obecný —

Použití: zápal plic, kašel, záněty, rýma, průjem, nadýmání, bolest zubů, bolesti hlavy, a další

Jak: čaj, kloktadlo, pesto, odvar, koření do salátů a pomazánek

Dobromysl obecná —

Použití: podpora látkové výměny, nechutenství, průjem, nadýmání, nespavost, horečka, zahlenění, kašel, záněty, a další

Jak: čaj, odvar, koření v kuchyni, koupel, tinktura

Máta dlouholistá —

Použití: posiluje nervy, nachlazení a chřipka, vysoký krevní tlak, zlepšení trávení, nevolnost, průjem, nadýmání, kašel, a další

Jak: čaj, olej, inhalace, v kuchyni (čerstvá i sušená)

Česnek medvědí —

Použití: nachlazení, čistí krev, reguluje krevní tlak, účinkuje proti bakteriím a plísním, a další

Jak: pesto, čerstvý do pomazánek, koření

Růže šípková —

Použití: chřipka a nachlazení, podpora zažívání, nesoustředěnost, záněty, horečka, neklidný spánek, průjem, bolest hlavy, a další

Jak: čaj, olej, sirup, v kuchyni (marmeláda, ozdoba pokrmů - květ)

Šalvěj lékařská —

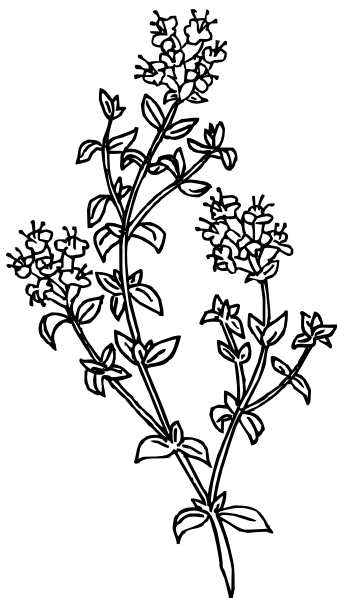
Použití: angína, horečka, zahlenění, záněty, průjem, podpora zažívání, revmatizmus, zaničené rány, ekzémy, a další

Jak: čaj, tinktura, macerát, koření v kuchyni

Meduňka lékařská

Mateřídouška obecná

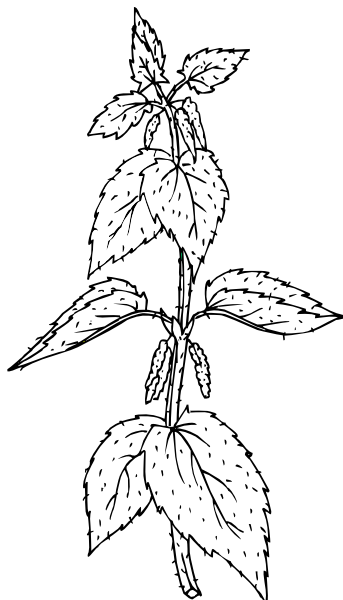
Jitrocel prostřední

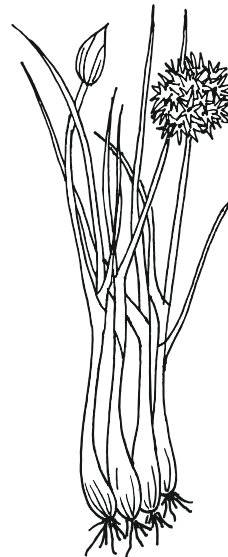
Sedmikráska chudobka

Kopřiva dvoudomá

Pažitka pobřežní

Hluchavka bílá

Jahodník obecný

Pampeliška lékařská

Pampeliška lékářská —

Použití: zácpa, nechutenství, obezita, podpora při léčbě diabetu, zánět močových cest, horečka, kašel, nespavost, a další

Jak: čaj, odvar, v kuchyni

Pažitka pobřežní —

Použití: podpora trávicí soustavy, povzbuzuje chuť k jídlu, snižuje krevní tlak, protizánětlivá, a další

Jak: v kuchyni

Jitrocel prostřední —

Použití: suchý dráždivý kašel, astma, zánět průdušek, zánět dutin, průjem, záněty, rány všeho druhu, zánět očí a spojivek, popáleniny, a další

Jak: čaj, sirup, v kuchyni (listy, květy, semínko)

Jahodník obecný —

Použití: nevolnost, průjem, zánět v ústech, rozšiřuje cévy, uklidňující účinek, a další

Jak: čaj, v kuchyni

Kopřiva dvoudomá —

Použití: posílení imunity, pročištění organismu, záněty močových cest, zácpa, hypertenze, hojení ran, chudokrevnost, chronická únava, a další

Jak: čaj, nálev, odvar, v kuchyni

Mateřídouška obecná —

Použití: kašel, zahlenění, zánět močových cest, nadýmání, průjem, nespavost, nervozita, křeče, akné, zápach z úst, a další

Jak: čaj, kořeni v kuchyni, sirup, odvar

Hluchavka bílá —

Použití: nespavost, zklidnění, močopudná, upravuje činnost střeva, podporuje trávení a chuť k jídlu, a další

Jak: čaj, odvar, tinktura, kuchyni

Sedmikráska chudobka —

Použití: dávivý kašel, astma, nachlazení, záněty dýchacích cest, horečka, migréna, nechutenství, zácpa, nadýmání, popáleniny, a další

Jak: čaj, sirup, v kuchyni

Meduňka lékářská —

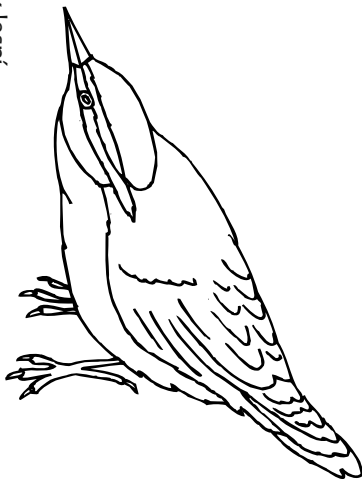
Použití: průjem, nechutenství, nespavost, bolest hlavy, stres, nervozita, zapomnětlivost, zánět, nachlazení, opar, ekzém, a další

Jak: čaj, sirup, relaxační koupel, tinktura, olej, kloktadlo

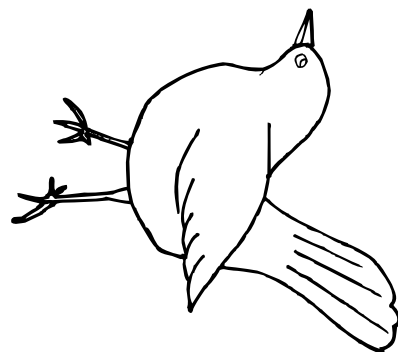
Sýkora koňadra

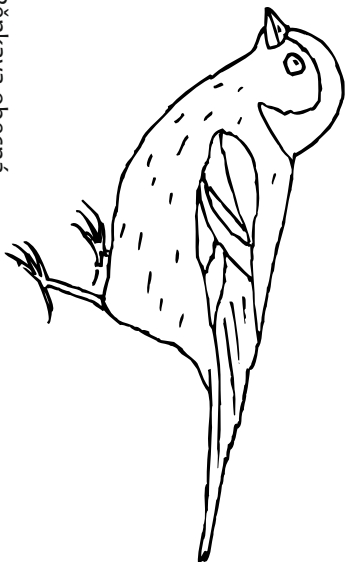
Brhlík lesní

Kos černý

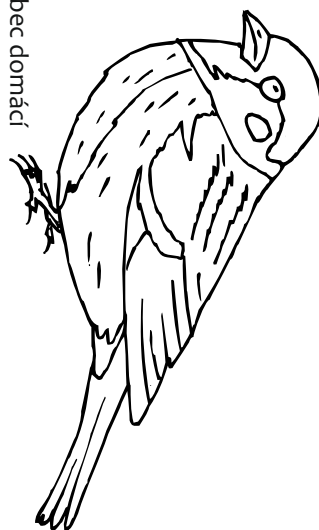
Pěnkava obecná

Stehlík obecný

Vrabec domácí

Zvonek zelený

Hrdlička divoká

Strakapoud velký

Sýkora koňadra

Potrava: slunečnicová semínka, lojové koule a koláče, ořechy, hovězí luň

Pěnkava obecná

Potrava: bukvice, ořechy, slunečnicová semínka, větší semena, ovesné vločky

Zvonek zelený

Potrava: různá semena, zvláště slunečnice, bukvice a semena šípků

Brhlík lesní

Potrava: slunečnicová semínka a ořechy (jískové, vlašské, burské), lojové koule a koláče, bobule

Stehlík obecný

Potrava: semena bodláků, drobná semínka, nadrobno nadrcené arašídy

Hrdlička divoká

Potrava: obilná zrna, semena různých druhů, sušené bobule (třeba jeřábiny)

Kos černý

Potrava: ovesné vločky, drčené ořechy, lojové koule položené v krmítku (ne pověšeně), semena, čerstvé i sušené bobule, jablka (napíchnutá na větvi nebo položená na zemi)

Vrabec domácí

Potrava: větší semena, obilná zrna a hrubé obilné vločky, slunečnicová semínka, ořechy, lojové koule

Strakapoud velký

Potrava: lojové koule a koláče, ořechy všeho druhu, slunečnicová semínka, sušené bobule

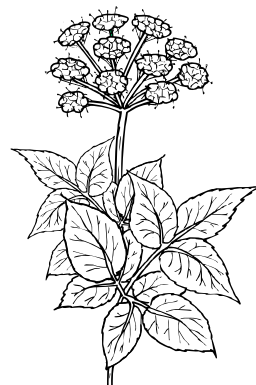
Jetel luční

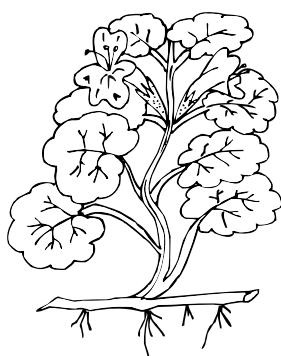
Šalvěj lékařská

Bršlice kozi noha

Popenec obecný

Hluchavka bílá

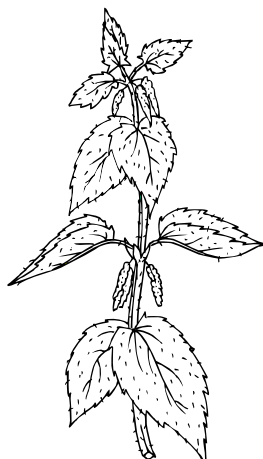
Jahodník obecný

Pampeliška lékařská

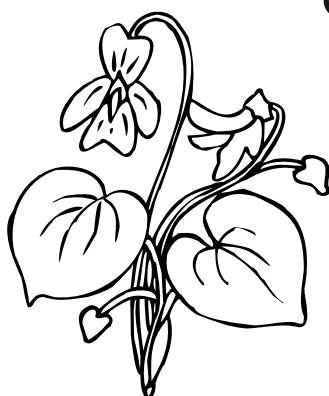
Kopřiva dvoudomá

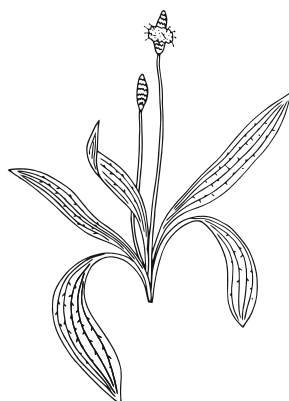
Sedmikráska chudobka

Víolka vonná

Jitrocel kopinatý

Bez
Černý

Bršlice kozí noha

Mladé lístky bršlice přidáváme do salátů, polévek či pomazánek. Dále se z bršlice připravuje špenát, přidává se do jarní nádivky či karbanátků. Z bršlice lze připravit i pesto.

Chut':

Šalvěj lékařská

Šalvěj v kuchyni používáme k okoření masových a rybích pokrmů. Přidává se do polévek. Můžeme jí ochutit šunku či sýr.

Chut':

Jetel luční

Mladé lístky a květy přidáváme do salátů. Květy zdobíme svačinku. Jetel se také suší do čaje.

Chut':

Jahodník obecný

Plody jahodníku se využívají při přípravě sladké kuchyně. Z listů se připravuje čaj a obklady.

Chut':

Hluchavka bílá

Mladou nat' hluchavky přidáváme do špenátu či salátů. Také se přidává do jarních nádivek. Květy můžeme zdobit pokrmy.

Chut':

Popenec obecný

Mladé lístky a květy přidáváme do tvarohových pomazánek. Dále ho přidáváme do polévek a salátů. Hodí se také k masu a do nádivek.

Chut':

Sedmikráska chudobka

Čerstvé květy a mladé lístky sedmikrásek používáme do salátů a na zdobení pokrmů. Lze je přidávat i do nádivek. Z květů lze také vyrobit sirup.

Chut':

Kopřiva dvoudomá

Po spaření lze mladé lístky použít do salátů. Na jaře z kopřiv děláme jarní nádivku či špenát. Dále lze kopřivu přidat do polévek.

Chut':

Pampeliška lékařská

Mladé listy přidáváme do polévek a salátů. Kořeny se smaží či praží. Z nerozvitých pupat lze naložit nepravé kapari. Z květů lze připravit sirup.

Chut':

Bez černý

Bezové květy se používají pro přípravu sladkých pokrmů. Můžeme je smažit, či připravit bezovou polévku. Dále se z nich vyrábí sirup nebo limonáda. Ze zralých bobulí se připravuje víno či zavařenina.

Chut':

Jitrocel kopinatý

Čerstvé mladé listy přidáváme do salátů a jarních polévek. Květní pupata se nakládají a používají se jako koření. Z jitrocele také připravujeme sirup.

Chut':

Violka vonná

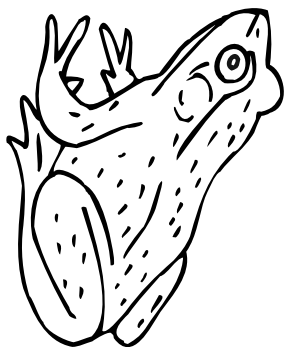
Čerstvé květy se přidávají do salátů a zdobí se jimi pokrmy. Květy také můžeme kandovat a vyrobit tak violkové bonbony.

Chut':

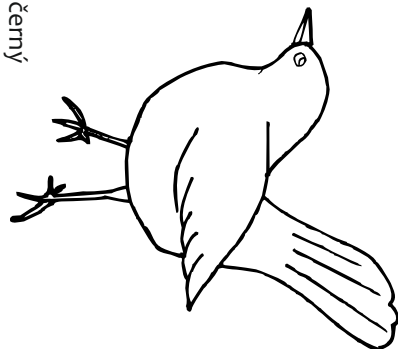
Sýkora koňadra

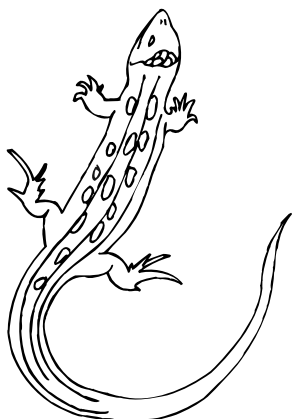
Skokan hnědý

Kos černý

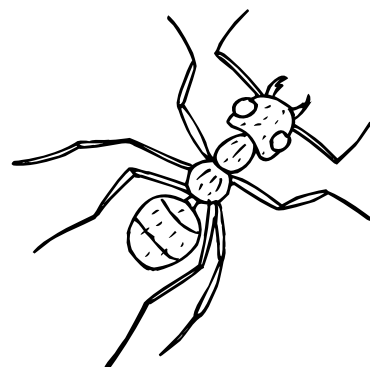
Ještěrka zední

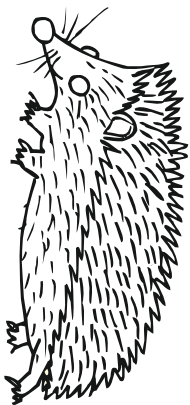
Veverka obecná

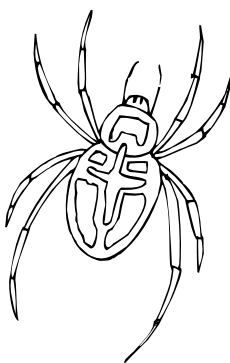
Mřavec

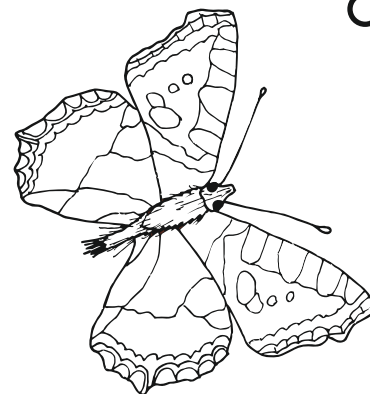
Ježek východní

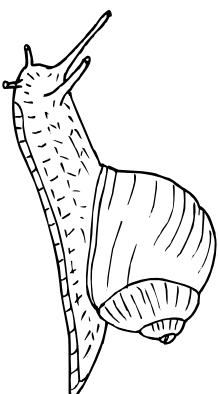
Křížák obecný

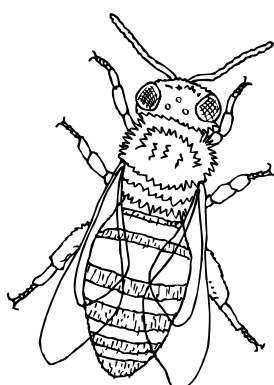
Babočka kopřivová

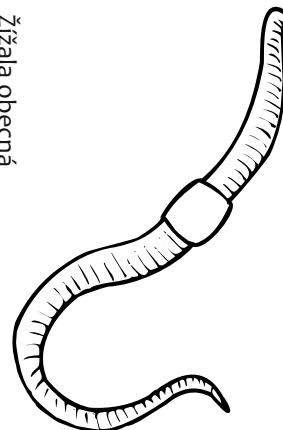
Hlemýžď zahradní

Včela medonosná

Žížala obecná

Sýkora koňadra

Ještěrka zední

Ježek východní

Hlemýžď zahradní

Skokan hnědý

Veverka obecná

Křížák obecný

Včela medonosná

Kos černý

Mravenec

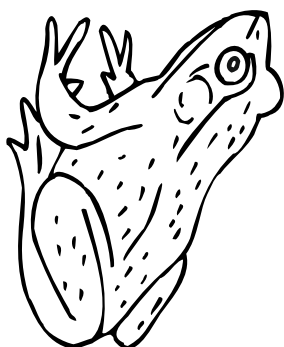
Babočka kopřivová

Žížala obecná

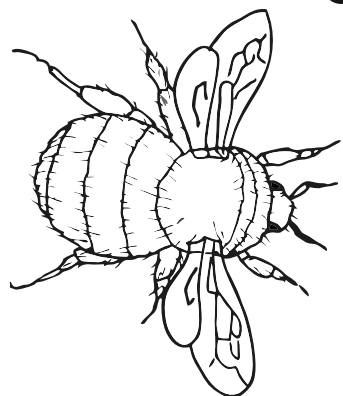
Vlaštovka obecná

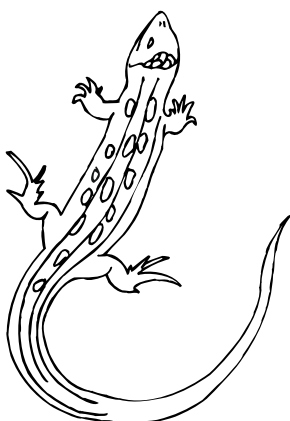
Skokan hnědý

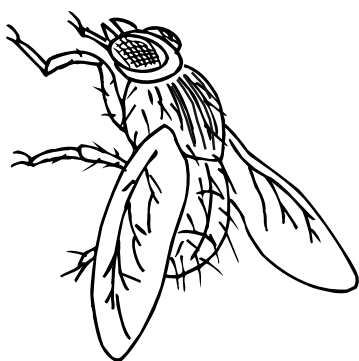
Čmelák zemní

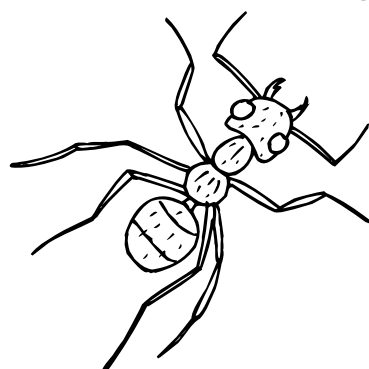
Ještěrka zední

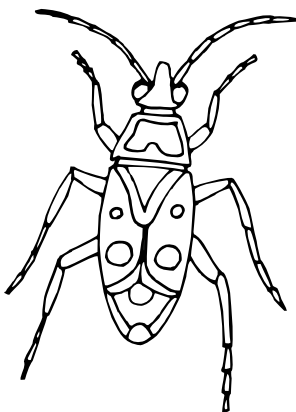
Moucha domácí

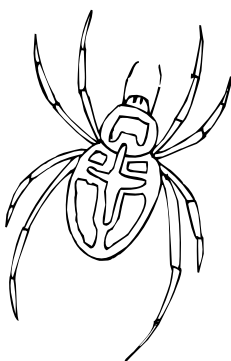
Mraveneček

Ruměnice pospolná

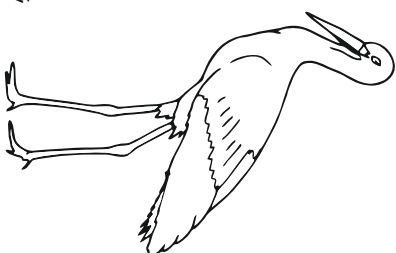
Křížák obecný

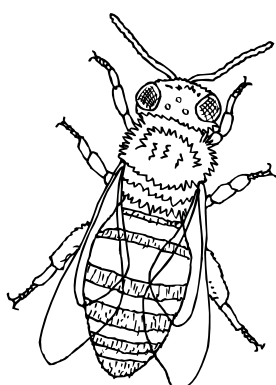
Babočka kopřivová

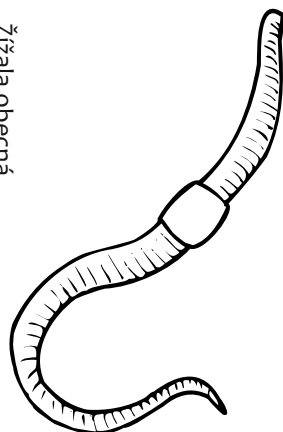
Čáp bílý

Včela medonosná

Žížala obecná

Žížala obecná

Datum prvního nálezu:

Babočka kopřivová

Datum prvního nálezu:

Mravenec

Datum prvního nálezu:

Čmelák zemní

Datum prvního nálezu:

Včela medonosná

Datum prvního nálezu:

Křížák obecný

Datum prvního nálezu:

Moucha domácí

Datum prvního nálezu:

Skokan hnědý

Datum prvního nálezu:

Čáp bílý

Datum prvního nálezu:

Ruměnice pospolná

Datum prvního nálezu:

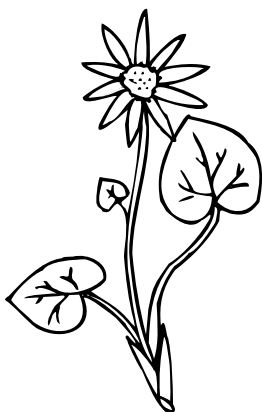
Ještěrka zední

Datum prvního nálezu:

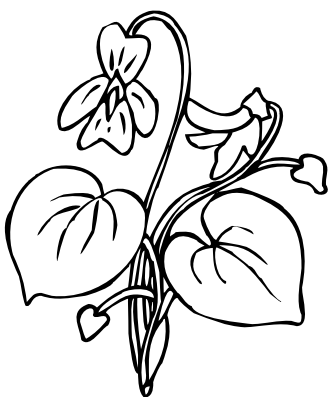
Vlaštovka obecná

Datum prvního nálezu:

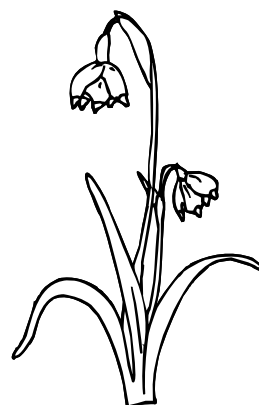
Orsej jarní

Violka vonná

Bledule jarní

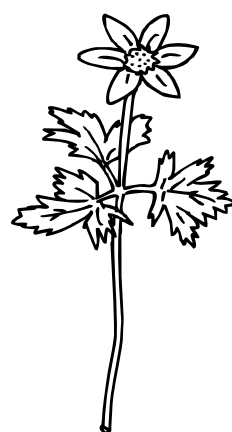
Sněžěnka podsněžník

Talovín zimní

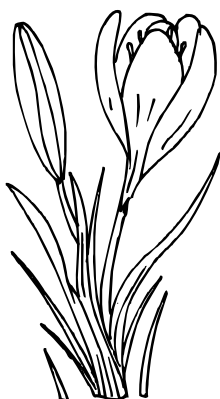
Sasanka hajní

Petrklíč jarní

Šafrán

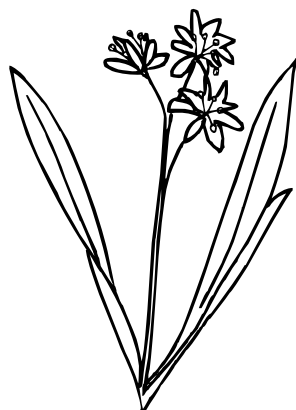
Modřeneček

Čemeřice

Ladoňka

Křivatec žlutý

Křivatec žlutý

Datum prvního nálezu:

Modřeneček

Datum prvního nálezu:

Sasanka hajní

Datum prvního nálezu:

Bledule jarní

Datum prvního nálezu:

Ladoňka

Datum prvního nálezu:

Šafrán

Datum prvního nálezu:

Talovín zimní

Datum prvního nálezu:

Violka vonná

Datum prvního nálezu:

Čemeřice

Datum prvního nálezu:

Petrklíč jarní

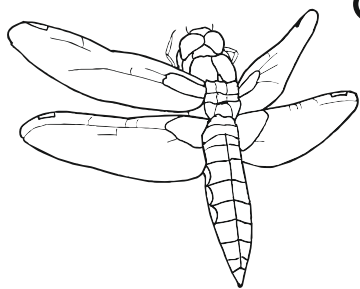
Datum prvního nálezu:

Sněženka podsněžník

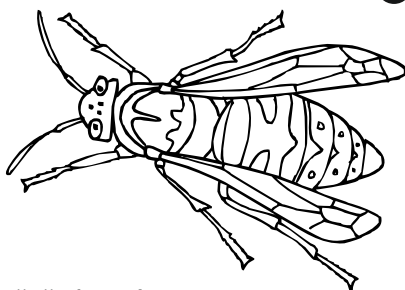
Datum prvního nálezu:

Orsej jarní

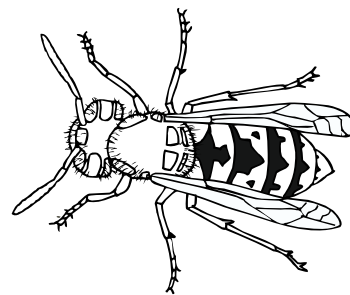
Datum prvního nálezu:

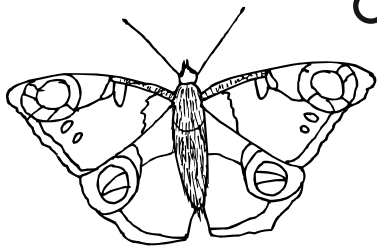
Vážka ploská

Sršeň obecná

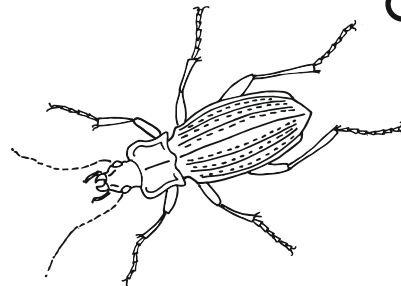
Vosa útočná

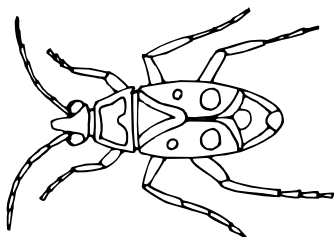
Babočka paví oko

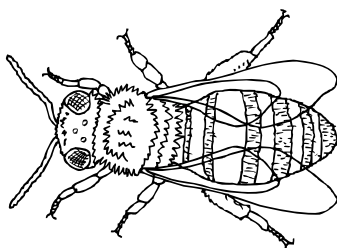
Moucha domácí

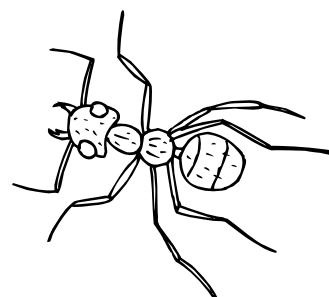
Střevlík měděný

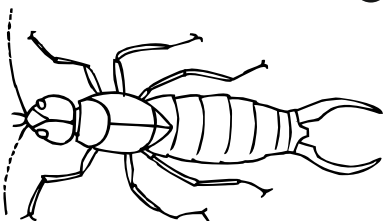
Ruměnice pospolná

Včela medonosná

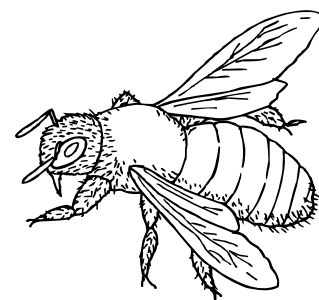
Mravenec

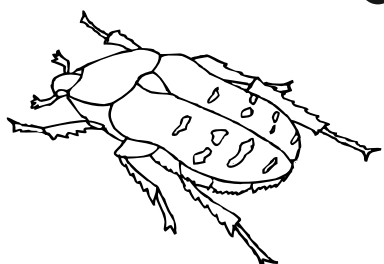
Škvor obecný

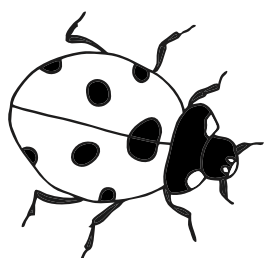
Komár písklavý

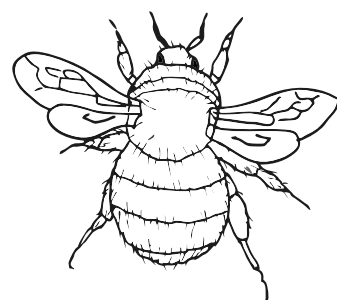
Drvodělka fialová

Zlatohlávek zlatý

Sluněčko sedmítečné

Čmelák zemní

Vosa útočná

Sršeň obecná

Vážka ploská

Střevlík měděný

Moucha domácí

Babočka paví oko

Mravenec

Včela medonosná

Ruměnice pospolná

Drvodělka fialová

Komár písklavý

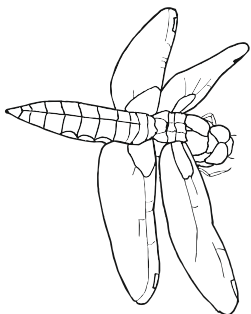
Škvor obecný

Čmelák zemní

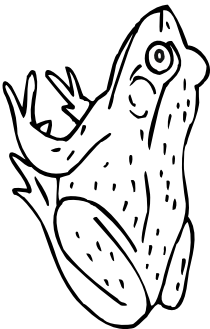
Slunéčko sedmítečné

Zlatohlávek zlatý

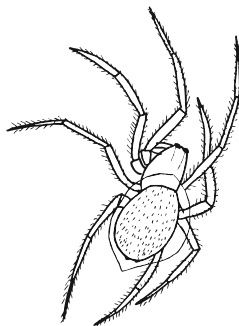
Vážka ploská

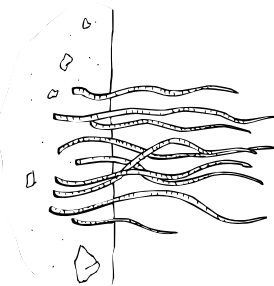
Skokan hnědý

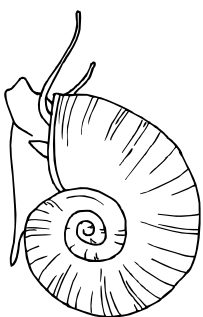
Vodouch stříbřitý

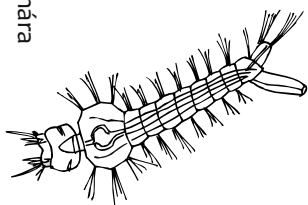
Nitěnka obecná

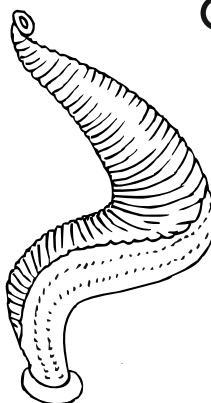
Okružák plošký

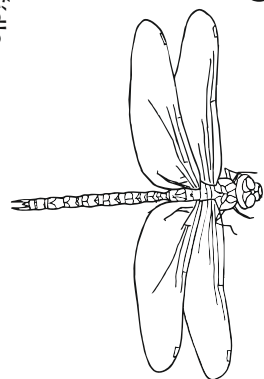
Larva komára

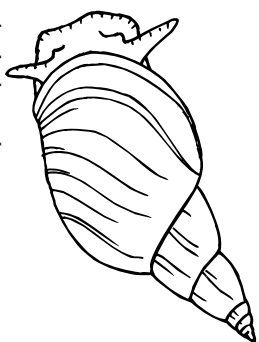
Pijavice

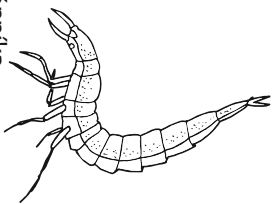
Šídlo

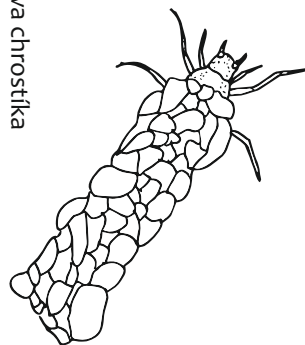
Plovatka bahenní

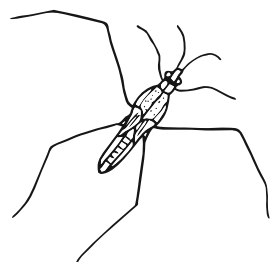
Larva potápníka

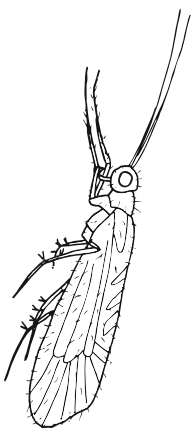
Larva chrostíka

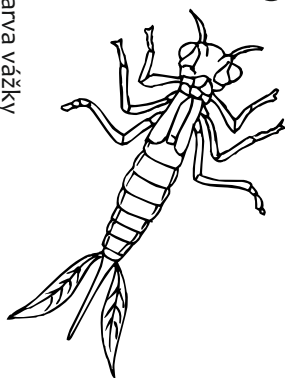
Bruslařka obecná

Chrostík kosňkový

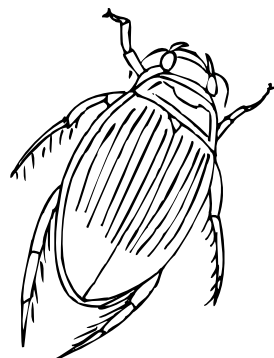
Larva vážky

Pulec

Potápník vroubený

Vážka ploská

- Na kořist čhá vždy na stejném místě. Jakmile ji uvidí, vzlétne. Loví za letu.
- Loví zejména měkký létající hmyz (mouchy, komáry, chrostíky,...).
- Sameček má zadeček modrý a samička hnědožlutý.

Okružák ploský

- Dýchá vzdušný kyslík. Často vyplave na hladinu, aby se nadechl.
- Živí se řasami.
- Uřita je ze stran zploštělá.

Plovatka bahenní

- Živí se řasami a vodními rostlinami.
- Dýchá vzdušný kyslík. Lze ji vidět, jak leze zespodu hladiny. Ke dnu klesá stlačením vzduchu v plicní dutině.

Chrostík kosníkový

- Během dne se schovávají, vyletují navečer nebo v noci.
- Jako potrava jim slouží rostlinné šťávy, které ližou.
- Mají chlupatá křídla.

Skokan hnědý

- Samička na jaře naklade do vody až 2500 vajíček.
- Za potravou vyráží v noci nebo při vlhkých deštivých dnech.
- Loví hmyz, pavouky, slímáky, žížaly.
- Ve Francii a Asii se chová pro maso.

Larva komára

- Živí se planktonem (malé vodní mikroorganismy) nebo plovoucím detritem (mikroskopické zbytky rostlin či živočichů).
- Trubičkou na konci zadečku dýchá vzdušný kyslík.

Larva potápníka

- Dorůstá délky až 6 cm.
- Stejně jako dospělci dýchá vzdušný kyslík zadečkem.
- Stejně jako dospělci jsou dravci. Živí se hmyzem, drobnými rybami, pulci a dalšími vodními živočichy.

Larva vážky

- Vývoj v dospělce trvá přibližně 2 roky. Nemá stádium kukly.
- Dravá, loví vodní bezobratlé.
- Spodní část čelisti je přeměněn v tzv. „masku“, složenou pod hlavou. Tu může za kořisti prudce vystřelit, a tím ji chytit.

Vodouch stříbřitý

- Dýchá vzdušný kyslík.
- Staví zvláštní síť ve spleti vodních rostlin, v nichž skladuje vzduchové bubliny. Vzduch sem nosí pomocí chloupků na zadečku.
- Loví drobné vodní bezobratlé.

Pijavice

- Loví drobné vodní živočichy.
- Nemí parazitem a nesaje krev živočichů.
- Její přibuzná pijavka lékařská krev sají a používá se v medicíně.

Larva chrostíka

- Staví si schránky z písku, malých kamínků a různých materiálů, které chrání jejich křehké tělo.
- I se svými schránkami lezou po dně.
- Jsou převážně býložraví či všežraví.

Pulec

- Je vývojové stádium žáby.
- Je býložravý.
- U většiny druhů mu první narostou zadní nohy a potom přední. Nakonec vymizí ocasek.

Nitěnka obecná

- Nitěnka je hlavou zavrtaná v bahně.
- Dýchá za pomoci zadního konce těla, který je vysunut z bahnitého dna.
- Živí se organickými zbytky a bakteriemi z bahna.

Šídlo

- Loví drobný hmyz a menší druhy šídla za letu.
- Obávaný dravec
- Samička klade vajíčka pod vodu. Larvy šídla žijí ve vodě asi rok. Před přeměnou v dospělce vylezou nad hladinu.

Bruslařka obecná

- Po hladině se pohybuje díky chloupkům na spodní části nohou.
- Loví hmyz, spadlý na hladinu, ale i pohybující se těsně pod hladinou.
- Na jeden záběr nohou urazí vzdálenost až 1 m.

Potápník vroubený

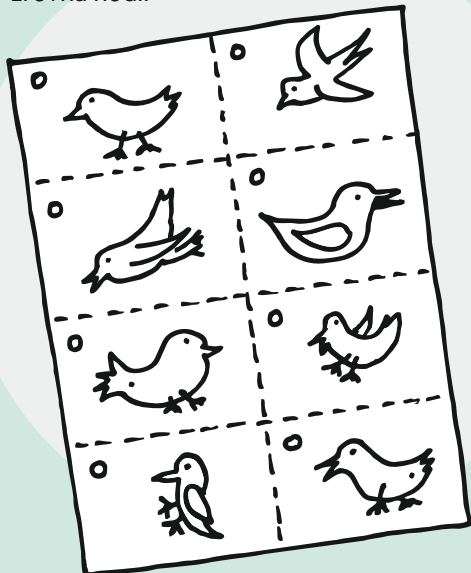
- Létá hlavně v noci, kdy vylézá na vegetaci, odkud vzlétne. Přistává do vody.
- Dýchá vzdušný kyslík. Zásobárnu vzduchu má pod krovkami. Vzduch nabírá tak, že cca 4 krát za hodinu vystřelí zadeček nad hladinu.

Složka obsahuje 11 volných listů s „atlasy“ rostlin a živočichů.
Můžete je libovolně kopírovat a vyrobit si tak atlasy třeba pro celou třídu dětí.

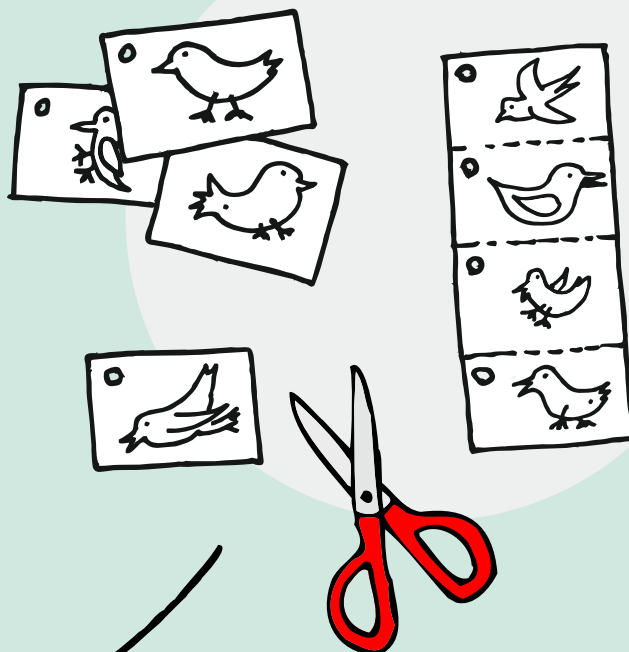
Témata atlasů: Stopy
Stromy a plody
Bylinky I. a II.
Ptáci na krmítku
Jedlé plevele

Zvířata ze zahrady
Jaro ožívá - živočichové
Jaro ožívá - rostliny
Hmyz v zahradě
Vodní živočichové

Vyber si list atlasu, který se ti zrovna hodí.

Rozstříhej ho na jednotlivé kartičky a udělej v rohu dířku.

Vybarvi si obrázek podle atlasu nebo skutečnosti.

Kartičky naskládej na sebe, svaž provázkem a atlas je hotov.

